

I Højesteretsdom af 17. juni 1997 (U1997.1157H) fastslog Højesteret med et flertal på 4 ud af 7 dommere, at den pågældende bestemmelse afskar muligheden af at indbringe nævnets afgørelse for domstolene. Flertallet lagde her i særlig grad vægt på, at Flygtningenævnet er et sagkyndigt nævn af domstolslignende karakter. Det bemærkes, at der i efterfølgende praksis er sket en præcisering, således at der fortsat kan ske domstolsprøvelse af formelle fejl, det vil sige sagsbehandlingsfejl, hvorimod det materielle i en afgørelse og herunder i særlig grad nævnets bevismæssige vurdering af asylansøgerens oplysninger m.v. ikke kan prøves for domstolene.

2. Lovforslagets § 45 b:

Efter L 32's pkt. 18 skal der i udlændingeloven indsættes en ny § 45 b.

Efter denne nye bestemmelse skal integrationsministeren på baggrund af en indstilling fra justitsministeren vurdere, om en udlænding må anses som en fare for statens sikkerhed.

Det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen, at »denne vurdering lægges til grund ved afgørelse af sagen«.

Efter L 32, pkt. 1 foreslås det endvidere, at § 10 ændres, således at en udlænding, der må anses for en fare for Statens sikkerhed eller som udgør en alvorlig trussel for den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed ikke kan gives opholdstilladelse efter § 6-9.

Det betyder således, at hvis integrationsministeren vurderer, at en asylansøger vil udgøre en trussel mod den offentlige orden eller mod Statens sikkerhed, så kan den pågældende person ikke meddeles asyl i Danmark.

Det fremgår endvidere af § 45 b, stk. 2, at integrationsministeren kan beslutte, at de oplysninger der ligger til grund for hans vurdering vedrørende ovenstående ikke skal videregives til udlændingen og heller ikke til den udlændingemyndighed, som skal træffe afgørelse i sagen.

3. Flygtningenævnets fremtidige status:

Det er helt utvivlsomt, at integrationsministerens afgørelse efter § 45 b, om hvorvidt en udlænding er til fare for Statens sikkerhed, eller vil medføre en forstyrrelse af den offentlige orden,

har bindende virkning også for Flygtningenævnet.

Bestemmelsen er helt utvetydig i sin formulering, og der er således intet grundlag for at hævde, at formuleringen ikke omfatter Flygtningenævnet.

Flygtningenævnet bliver dermed som noget nyt underlagt en direkte instruktionsbeføjelse fra integrationsministeren. Dette er som det fremgår af ovenstående en ændring fra tidligere, hvor nævnet netop har været kendetegnet ved sin uafhængighed og den manglende instruktionsbeføjelse, bl.a. fra ministerierne.

Som konsekvens af denne ændring kan Flygtningenævnet herefter ikke længere betragtes som et domstolslignende organ. Dette følger allerede af grundlovens § 62, der fastslår, at retsplejen stedse skal holdes adskilt fra forvaltningen. Når den udøvende magt i form af integrationsministeriet får en direkte instruktionsbeføjelse overfor Flygtningenævnet, så bliver konsekvensen, at nævnet må betragtes som en ren forvaltningsenhed.

Som det fremgår af ovenstående, så har domstolene afholdt sig fra at foretage en gennemgribende prøvelse af Flygtningenævnets afgørelse som følge af endelighedsbestemmelsen i § 56, stk. 8.

Som det ligeledes fremgår, var en meget væsentlig årsag til denne praksis, at domstolene lagde afgørende vægt på Flygtningenævnets domstolslignende karakter.

Når Flygtningenævnet nu ændrer status som følge af det foreliggende lovforslag, så bliver konsekvensen, at Flygtningenævnets afgørelser ikke længere er endelige, idet det følger af grundlovens § 63, at myndighedernes afgørelser kan indbringes for domstolene.

Endelighedsbestemmelsen i udlændingeloven vil derfor for fremtiden blive fortolket alene som, at der ikke kan klages til højere administrative organer.

4. Myndighedernes sandhedspligt:

Det er en helt fundamental retsgrundsætning, at myndighedernes begrundelser for deres afgørelse skal være korrekte. Professor dr.jur. Steen Rønsholt anfører i bogen Forvaltningsret 2001 side 146 bl.a. følgende: